

Час по превенция на езика на омразата

Времетраене на часа: 40 минути

Цел на часа:

- Да запознаем децата с ключовите прилики между хората (емоциите)
- Да разпознават как се чувства детето, което е обиждано

1. Представяне на темата (1 минута)

През този час ще си помислим повече за общото и различното между хората. Също така, ще научим повече за другите култури по света и ще помислим за това как можем да реагираме в ситуации, в които някой е обиждан.

2. Загриващо упражнение „Ритуали за поздрав“ (5-6 минути):

Всички застават в кръг. Водещият предварително е подготвил няколко варианта за поздрав, характерни за различни култури.

Примерни варианти за поздрав:

- *лек поклон със събрани длани пред челото (Индия);*
- *обикновено ръкостискане с гледане в очите (Германия);*
- *лек поклон с опрени една в друга длани, прибрани към гърдите и поздрав „Намасте“ (Индия, Непал)*
- *меко ръкостискане с двете ръце, докосват се само върховете на пръстите (Малайзия);*
- *поклон - Япония*
- *прегръдка и поздрав „Чао“ (Италия);*
- *вдигане високо на ръка и поздрав „Хай“ (САЩ).*

Като допълнителни примери могат да се споделят следните примери:

- *помирисване един друг (Самоа);*
- *целуване с докосване по бузите и изпращане на свой ред във въздуха от една до пет целувки (Франция);*
- *прегръдка и трикратно целуване последователно по двете бузи (Русия).*

Водещият показва на групата характерен за дадена култура жест за поздрав и дава инструкцията всички заедно да го повторят. След това показва друг жест и това се повтаря толкова пъти, колкото са подготвените поздрави. В края на всеки жест може да попитате

участниците могат ли да познаят от коя страна е поздравът. Вие назовете отговора, ако никой от групата не познае.

Обобщение: При всички хора е прието да се поздравяваме, но в различните култури това става по различен начин. В интернет също се поздравяваме, като използваме емотикони или думи като „здр“, „здрасти“, „hi“ и др.

3. Въвеждаща активност: „Всички хора“ (8 - 9 минути):

1. Разделете дъската на две равни части. От едната страна запишете „Всички хора се различаваме по ...“. Приканете класа да споделя колкото може повече идеи за разликите между хората и ги записвайте като ключови думи. Ако децата не се сещат за разлики, можете да ги насочите чрез въпроси: „По какво се различава детето, което стои от едната ви страна?“, „По какво се различавате от останалите членове на семейството си?“ и др.

Примерни разлики между хората:

- външен вид (ръст, тегло, цвят на кожата, цвят на косата и очите);
- място на живот;
- материални придобивки;
- образование;
- натрупан опит;
- умения и таланти;
- нещата, в които вярваме...

2. След това от другата страна на дъската запишете „Всички хора си приличаме по...“, и отново приканете класа да споделят идеи за приликите и ги записвайте като ключови думи. Отново помогнете с насочващи въпроси, ако се налага: „По какво си приличате с детето, което стои от едната ви страна?“, „По какво си приличате с останалите членове на семейството си?“ и др.

Примерни ключови прилики:

- външни белези (нос, очи, уши, коса, ръце, крака и др.);
- физиологични потребности (храна, вода, въздух);
- жизнен цикъл (раждаме се, развиваме се, умираме);
- действия (смеем се, плачем, ходим, говорим и др.);
- емоции (болка, страх, радост, тъга, гняв, вина, щастие, задоволство);
- емоционални потребности (нужда от сигурност, любов, грижа и др.)

Обобщение: Всички сме различни на пръв поглед, но в същото време, ВАЖНОТО е, че всички изпитваме страх, тъга, радост, щастие, имаме нужда от грижа, обич, внимание...

Тук, при възможност, бихте могли да покажете на децата предварително подготвени снимки на деца от различни култури, изразяващи една и съща емоция. Това ще засили

акцента върху емоциите и ще помогне на децата да ги разберат. След това снимките могат да бъдат изложени на видно място като допълнение по време на основното упражнение.

4. Основно упражнение „Новият съученик“ (16 - 18 минути)

Разкажете на учениците следната ситуация:

„Представете си, че в класа ни идва нов ученик. Той е от друга държава и заедно със семейството си идва да живее в България. Новото момче не говори добре български, разбира трудно и затова не се справя добре с уроците. Той рядко говори в училище, защото се притеснява, че когато каже нещо, то звучи смешно и другите ще му се подиграват. Виждате, че той изглежда тъжен, защото в междучасията група деца го обиждат и искате да направите нещо като клас, за да се почувства по-добре.“

Задача към класа (10 мин): Разделете класа на две половини. На половината деца поставете задачата:

- Помислете и нарисуйте, всеки на листа си, как се чувства новото дете в училище, когато е обиждано?

На другата половина от класа поставете задачата:

- Помислете и нарисуйте, всеки на листа си, как се чувства новото дете в училище, когато е приемано и има приятели?

Ако децата се затрудняват може да ги насочите като назовете няколко емоции, които да им помогнат. Например: ядосано, тъжно, весело, уплашено, щастливо, самотно, радостно, засрамено и др. Ако някое дете се притеснява и отказва да рисува, можете да използвате емотикони.

След като децата са готови с рисунките, ги изложете на подходящо място в стаята, така че рисунките с емоцията на детето, което е обиждано да бъдат на едно място, а рисунките с емоцията на детето, което е харесвано да бъдат поставени в съседство, така че да се очертае разликата между тях – положителните и негативни чувства.

След като децата са окачили своите рисунки на определеното от Вас място, попитайте всяка група как смята, че се чувства новия ученик, когато гледат рисунките на другата група. Например: попитайте групата, която е рисувала емоциите на детето, което е харесвано как смятат, че се чувства то, когато гледат рисунките на другата група и обратно.

Обобщение: Независимо от различията между нас, хората си приличаме по най-важните неща – всички искаме да сме обичани, харесвани и приети. Ние показваме на човек, че го приемаме, когато се опитваме да го опознаем, да го разберем и научим повече за това какъв човек е.

7. Обратна връзка „Браво!“ (3 - 4 минути)

Класът отново застава в кръг и всички са изправени. Благодарете им за участието и им кажете, че сега всички заедно ще закриете часа с поздрав за добре свършената работа.

Дайте следната инструкция: „Сега последователно всеки ще се обърне към съседа отдясно и ще се ръкува с него като каже „браво“. Започвам аз.“

Поздравете детето отдясно и то продължава по кръга, докато всички деца последователно поздравят седящите отдясно.

„Сега нека да направим същото в обратен ред – обърнете се към съседа отляво и го поздравете с ръкуване и с „браво“. Отново започвам аз.“

Когато кръгът отново се завърти, кажете: „А сега, нека поздравим себе си за добре свършената работа, като се потупаме по рамената и си кажем „Браво!“ – ето така.“ и показвате на децата потупване на рамената си с кръстосани ръце.

Препоръки

Вероятно е по време на дискусия да възникнат въпроси, свързани с нови и непознати за класа думи като „дискриминация“, „стереотип“, „предразсъдък“, или ситуации, които изтъкват различията между хората. Това е добра отправна точка да се започне/продължи разговор по тези теми и да се провокира интересът на децата да научават нови и важни факти, свързани с межкултурните различия и толерантността. Също така по Ваша преценка може да стимулирате продължаване на дискусията и в домашни условия – групово или индивидуално.

Примерни задания:

- Кога и как различните народи по света празнуват Нова година? – с използване на картинки и информация от интернет;
- Намерете и напишете (разпечатайте) как е „Обичам те“ на 25 езика!;
- Разкажи историята на твоето име – какво е значението на името, на кого си кръстен, какви други варианти за името му е имало в семейството и т.н.